

కేరళ స్టేట్ ఫైనాన్సియల్ ఎంటర్ప్రైజెస్ లిమిటెడ్

వర్సెస్

జాకబ్ అలెగ్జాండర్ మరియు మరొకరు.

మార్చి 1, 1996

[K. రామస్వామి మరియు G.B.పట్టనాయక్, న్యాయమూర్తులు.]

కొచ్చిన్ కురీస్ చట్టం VII/1107- కురీల ప్రవర్తన- వేలంలో లభించిన తగ్గింపు మొత్తాన్ని వారి టిక్కెట్టు వాటా నిష్పత్తిలో సభ్యులందరికీ పంపిణీ చేయాలి- విలువైన చందాదారుల తగ్గింపును కోల్పోయింది- వారి చందాలను క్రమం తప్పకుండా చెల్లించిన చందాదారులకు పంపిణీ చేయబడుతుంది.

వాది-ప్రతివాది కేరళ రాష్ట్రానికి మరియు ప్రతివాదికి చెల్లించాల్సిన మొత్తాన్ని, చెల్లించని వేలం తగ్గింపు నుండి వాది వాటాగా వడ్డీతో సహా చెల్లించాలని ఆదేశిస్తూ దావా వేశారు, ప్రతివాది నెం.2 ఒక కురీ నిర్వహిస్తున్నారని, వాది టిక్కెట్టులోని డివిజన్ A మరియు డివిజన్ B లకు చందాదారుడని, అన్ని చందాలను సకాలంలో, క్రమం తప్పకుండా చెల్లించారని ఆరోపించారు, అయితే కురీ ముగిసిన తరువాత కూడా చెల్లించని వేలం తగ్గింపులో అతని వాటా చెల్లించబడలేదని పేర్కొన్నారు.

దావా మంజూరు చేయబడింది. కొచ్చిన్ కురీస్ చట్టం VII/1107లోని నిబంధనల ప్రకారం, వైంపులో ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్న దానికంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని ఫోర్మాన్ క్లెయిమ్ చేయలేరని మరియు వైంపు ప్రకారం ఫోర్మాన్ కు కేవలం కమీషన్ మాత్రమే ఉంటుందని ట్రయల్ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. కాబట్టి, బహుమతి పొందని చందాదారులకు సంబంధించిన జప్తు చేసిన తగ్గింపు మొత్తాన్ని కురీ ముగిసిన తరువాత క్రమం తప్పకుండా చెల్లించిన చందాదారులకు పంపిణీ చేయాల్సి ఉంది. అప్పీళ్లో, బహుమతి పొందని చందాదారులు జప్తు చేసిన తగ్గింపును క్రమం తప్పకుండా, చందాలు చెల్లించే చందాదారులకు పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుందా అనే ప్రశ్నను డివిజన్ బెంచ్ రూపొందించి, దానిని ఫుల్ బెంచ్ కు నివేదించింది.

ఫుల్ బెంచ్ ట్రయల్ కోర్ట్ తీర్పు మరియు డిక్రీని సమర్థిస్తూ, ఫోర్మాన్ కు చట్టం, వైంపు ప్రకారం నిర్ణయించబడిన కమీషన్ లేదా పారితోషికం కాకుండా మరే మొత్తాన్ని ఉంచుకునే హక్కు లేదని, 'బహుమతి పొందని' చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపు కూడా కురీ ముగిసిన తర్వాత, తేదీ వరకు క్రమం తప్పకుండా వాయిదా మొత్తాన్ని చెల్లించిన చందాదారులకు వారి టిక్కెట్టు వాటా నిష్పత్తిలో పంపిణీ

చేయాల్సి ఉంటుందని తీర్పునిచ్చింది. హైకోర్టు ఫుల్ బెంచ్ తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా ఈ అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది.

అప్పీలుదారు వాదిస్తూ, పార్టీల హక్కులను నిర్ణయించే వైంపు, 'బహుమతి పొందని' చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపును పంపిణీ చేయడానికి అధికారం ఇవ్వదని వాదించారు.

వైంపులో పేర్కొన్న దానికంటే ఒక్క పైసా కూడా ఎక్కువ పొందే హక్కు ఫోర్మాన్ కు లేనందున, 'బహుమతి పొందని' చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపును కురి ముగిసిన తరువాత క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించిన వారికి పంపిణీ చేయాల్సి ఉంటుందని ప్రతివాది ఆరోపించారు.

ఈ అప్పీలును కొట్టివేస్తూ, ఈ న్యాయస్థానం

నిర్ణయం: వైంపులో పేర్కొన్న విధంగా ఫోర్మాన్ కు కేవలం కమీషన్ మాత్రమే లభిస్తుంది, అతనికి అంతకు మించి ఏమీ లభించదు. వైంపులోని క్లాజ్ B(c) లో ఉపయోగించిన నిర్దిష్ట భాషను పరిశీలిస్తే, వేలం తగ్గింపు మొత్తాన్ని వారి టిక్కెట్టు వాటా నిష్పత్తిలో సభ్యులందరికీ పంపిణీ చేయాలి. బహుమతి పొందని చందాదారుల జప్తు చేసిన తగ్గింపును వారి చందాలను క్రమం తప్పకుండా చెల్లించిన చందాదారులకు పంపిణీ చేయాల్సి ఉంటుంది. వైంపులో నిర్దిష్టమైన నిబంధన ఏమీ లేదు, కానీ కొచ్చిన్ కూరీస్ చట్టం మరియు వైంపు ప్రకారం ఫోర్మాన్ కు అర్హత సూచించబడింది, ఫోర్మాన్ కు అందించిన దానికంటే ఎక్కువ తీసుకోలేరు కాబట్టి, ఆ మొత్తాన్ని క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించే చందాదారులకు పంపిణీ చేయాలి. [124-A-C]

శ్రీరామ్ చిట్స్ అండ్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ (P) లిమిటెడ్. వర్సెస్ భారత యూనియన్ మరియు ఇతరులు., [1993] 4 SCC Suppl. 226, దీనిపై ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి:

సివిల్ అప్పీలు నెం: 4169/1996.

కేరళ హైకోర్టు 11.1.95 తేదీన ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి A.S. నెం. 235/1987.

అప్పీలుదారు తరపున M.N. కృష్ణమణి మరియు C.N. శ్రీకుమార్.

ప్రతివాదుల తరపున C. సీతారామయ్య మరియు S.A. సయ్యద్.

న్యాయస్థానం ఈ క్రింది తీర్పును వెలువరించింది

G. B.పట్టనాయక్, న్యాయమూర్తి. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

ప్రతివాది నెం. 2 చేసిన ఈ అప్పీల్ ఫుల్ బెంచ్ కు వ్యతిరేకంగా ఉంది.

కేరళ హైకోర్టు తీర్పు O.S. నెం. 120/1983 నుండి ఉత్పన్నమయ్యే A.S. నెం. 235/1987.

వాది, కేరళ రాష్ట్రంతో పాటు కేరళ స్టేట్ ఫైనాన్షియల్ ఎంటర్ప్రైజెస్ లిమిటెడ్, త్రిచూర్కు, చెల్లించని వేలం తగ్గింపు నుండి వాది వాటాగా రావాల్సిన మొత్తాన్ని వడ్డీతో సహా చెల్లించాలని ఆదేశిస్తూ దావా వేశారు. సంక్షిప్తంగా వాది వాదన ఏమిటంటే, ప్రతివాది నెం. 2 ఒక కురిని నిర్వహిస్తోంది, ఇది 17.3.1972న ప్రారంభమై 17.7.1980న ముగిసింది. ఆ కురికి A, B, C మరియు D అనే నాలుగు విభాగాలతో ఒక్కొక్కటి 200 టిక్కెట్లు ఉన్నాయి, మొత్తం టికెట్ విలువ రూ. 50,000. నెలకు టికెట్ చందా రూ. 500. మొత్తంగా (A డివిజన్కు రూ. 200, B డివిజన్కు రూ. 150, C డివిజన్కు రూ. 100 మరియు D డివిజన్కు రూ. 50). 100 C అటువంటి వాయిదాలు, 1018 మంది చందాదారులు ఉన్నారు. ప్రతి విడతలో రెండు టిక్కెట్లకు బహుమతి లభించింది, ఒకటి లాటరీ ద్వారా, మరొకటి వేలం ద్వారా. లాటరీ ద్వారా బహుమతి పొందిన సందర్భంలో, రూ. 5,000 స్థిర తగ్గింపుగా తీసివేయబడుతుంది, రూ. 45,000 బహుమతి పొందిన చందాదారునికి చెల్లించబడుతుంది. స్థిర తగ్గింపు అయిన రూ. 5,000లలో, రూ. 2,500 ఫోర్మాన్కు కమీషన్గా వెళ్తాయి, మిగిలిన రూ. 2,500 చందాదారుల వాటా నిష్పత్తి ప్రకారం వారికి పంపిణీ చేయబడుతుంది. వేలం విషయంలో, గరిష్టంగా తగ్గించిన మొత్తానికి బిడ్ చేసిన చందాదారునికి బహుమతి లభిస్తుంది, అతను వేలం తగ్గింపు కంటే రూ. 45,000 తక్కువ మొత్తాన్ని పొందుతాడు. అన్ని డివిజన్ల వేలం తగ్గింపు మొత్తాన్ని ఒకచోట చేర్చి, చందాదారులందరికీ పంచి ఇవ్వబడుతుంది. ఈ వేలం తగ్గింపు చందాలను సకాలంలో చెల్లించే చందాదారులకు చెల్లించబడుతుంది. బహుమతి పొందిన చందాదారుడు ఒక్క వాయిదా చెల్లింపులో ఆలస్యం చేసినా కూడా, తగ్గింపులో తన వాటాను కోల్పోతాడు. బహుమతి పొందని చందాదారుడు వరుసగా మూడు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ వాయిదాలు చెల్లించడంలో ఆలస్యం చేస్తే, వేలం తగ్గింపులో తన వాటాను కోల్పోతాడు. కురీల ప్రవర్తన కొచ్చిన్ కురీస్ చట్టం VII/1107 (ఇకపై 'చట్టం'గా సూచిస్తారు) ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది. వాది టికెట్ డివిజన్ A మరియు డివిజన్ B లకు చందాదారుడు, అన్ని చందాలను వెంటనే, క్రమం తప్పకుండా చెల్లించాడు. కానీ కురి వాదిని రద్దు చేసిన తర్వాత కూడా చెల్లించని వేలం తగ్గింపులో దామాషా వాటా చెల్లించకపోవడంతో, అతను దావా వేశాడు. మొత్తం సమాచారం ఫోర్మాన్ వద్ద

ఉన్నందున, వాది రూ.4,000 పొందాలని ఆశించాడు, ఆ మొత్తంపై అతను సంవత్సరానికి @ 12% వడ్డీని కూడా లెక్కించి దావా వేశాడు.

ప్రతివాది నెం. 2 దావాను వ్యతిరేకిస్తూ, కురి వైంపు నిబంధనల ప్రకారం చందాదారుడు కోల్పోయిన వేలం తగ్గింపును సకాలంలో చందాలు చెల్లించిన వారికి పంపిణీ చేయాలని, వైంపులోని క్లాజ్ 8(c) లో పేర్కొన్న విధంగా జప్తు చేసిన డివిడెండ్కు మాత్రమే సకాలంలో చందాలు చెల్లించిన వారు అర్హులని వాదించారు.

ప్రతివాది నెం.2 ప్రకారం, చందాదారులు వైంపు ప్రకారం మొత్తాన్ని పొందడానికి అర్హులు, వైంపులో ఒక చందాదారుడు కోల్పోయిన వేలం తగ్గింపును పంపిణీ చేయడానికి ఎటువంటి నిబంధన లేనందున, వాది దావా నిలబడదు. ప్రతివాది నెం.1, కేరళ రాష్ట్రం అవసరమైన పార్టీ కాదని, ప్రతివాది నెం.2 నిర్వహించిన కురీలతో రాష్ట్రానికి ఎలాంటి సంబంధం లేదని లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలాన్ని దాఖలు చేసింది. ఈ వాదనల ఆధారంగా, ట్రయల్ జడ్జి ఆరు సమస్యలను రూపొందించారు, చట్టంలోని సంబంధిత నిబంధనలను, అలాగే వైంపును పరిశీలించి, రికార్డుల్లోని సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించిన తరువాత, వైంపులో ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్న దానికంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని ఫోర్మాన్ క్లెయిమ్ చేయలేదని, వైంపు ప్రకారం ఫోర్మాన్కు సూచించిన విధంగా కమీషన్ మాత్రమే ఉంటుందని నిర్ధారణకు వచ్చారు. బహుమతి పొందని చందాదారులకు సంబంధించి జప్తు చేసిన తగ్గింపు మొత్తం విషయానికి వస్తే, నేర్చుకున్న విచారణ న్యాయమూర్తి ఒక నిర్ధారణకు వచ్చారు, చట్టంలో గానీ లేదా వైంపులో గానీ ఎటువంటి ప్రత్యేక నిబంధన లేనందున, వైంపులో పేర్కొన్న దానికంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని ఫోర్మాన్ తీసుకోకూడదు లేదా తన సొంతం చేసుకోకూడదు కాబట్టి, కురి ముగిసిన తరువాత ఆ మొత్తాన్ని సకాలంలో చందాలు చెల్లించిన చందాదారులందరికీ పంపిణీ చేయాలి.

రికార్డులో ఉన్న డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాలను పరిశీలించిన న్యాయస్థానం రూ. 1,81,033.35 అవిభక్త వేలం తగ్గింపుగా ఫోర్మాన్ వద్ద మిగిలి ఉంది, ఈ మొత్తానికి రూ. 2,232.87 ను జోడించాల్సి ఉంది, అందువల్ల చెల్లించని వేలం తగ్గింపు ద్వారా ఫోర్మాన్ వద్ద మిగిలి ఉన్న మొత్తం రూ. 1,82,667.94, పేర్కొన్న మొత్తాన్ని వాదితో సహా సకాలంలో చందాదారులకు పంపిణీ చేయాలి. సకాలంలో చందాలు చెల్లించిన చందాదారుల సంఖ్యను లెక్కించిన తరువాత, వాది రూ. 41,247.40 పొందడానికి అర్హుడని న్యాయస్థానం నిర్ధారించింది. ఈ ముగింపుతో దావా వేయబడిన తరువాత, ప్రతివాది నెం. 2 కేరళ హైకోర్టులో అప్పీల్ చేయడానికి మొగ్గు చూపారు.

అప్పీల్‌ను మొదట విచారించిన డివిజన్ బెంచ్, ఇది ముఖ్యమైన న్యాయపరమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తుతోందని అభిప్రాయపడి, ఈ విషయాన్ని ఫుల్ బెంచ్‌కు నివేదించింది. ఫుల్ బెంచ్ సమాధానం ఇవ్వడానికి డివిజన్ బెంచ్ రూపొందించిన ప్రశ్న ఏమిటంటే, “బహుమతి పొందని చందాదారులు కోల్పోయిన తగ్గింపును సకాలంలో మరియు క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించిన వారికి పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుందా?” ఫుల్ బెంచ్ చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలను, అలాగే వైంపును పరిశీలించి, ఫోర్‌మాన్‌కు చట్టం మరియు వైంపు ప్రకారం నిర్ణయించిన కమీషన్ లేదా పారితోషికం తప్ప మరే ఇతర మొత్తాన్ని ఉంచుకునే హక్కు లేదనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని, "బహుమతి పొందని" చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపును కూడా కురి ముగిసిన తరువాత, టిక్కెట్టు వాటా నిష్పత్తి ప్రకారం, ఆ తేదీ వరకు క్రమం తప్పకుండా వాయిదాల మొత్తాలను చెల్లించిన చందాదారులకు పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుందని తీర్పునిచ్చింది. పైన పేర్కొన్న అప్పీలును కొట్టివేయడం, త్రిచూర్ ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి తీర్పు మరియు డిక్రీని ధృవీకరించడంతో, ప్రస్తుత అప్పీలుకు ప్రత్యేక అనుమతితో దాఖలు చేయబడింది.

అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ కృష్ణమణి, చట్టంలోని మరియు వైంపులోని సంబంధిత నిబంధనలను మా ముందు ఉంచారు, వైంపులోని క్లాజ్ 8(c)ని తప్పుగా చదవడం ద్వారా, చెల్లించని వేలం తగ్గింపును సకాలంలో మరియు క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించిన చందాదారుల మధ్య పంపిణీ చేయాలని నిర్ధారించడం ద్వారా హైకోర్టు తప్పు చేసిందని వాదించారు. శ్రీ కృష్ణమణి ప్రకారం, పార్టీల హక్కులను నిర్ణయించేది వైంపు మాత్రమే, "బహుమతి పొందని" చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపును పంపిణీ చేయడానికి వైంపు అధికారం ఇవ్వనందున, హైకోర్టు నిర్ధారణ చట్టపరంగా తప్పు.

వాది-ప్రతివాదికి నోటీసులు జారీ చేసినప్పటికీ, వాది వ్యక్తిగతంగా లేదా న్యాయవాది ద్వారా హాజరు కానందున, కేసు లోని ప్రాముఖ్యత దృష్ట్యా న్యాయవాది సహాయం తీసుకోవడం సముచితమని మేము భావించాము, సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సీతారామయ్య, న్యాయస్థానానికి సహాయం అందించడానికి అంగీకరించారు. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ సీతారామయ్య అందించిన సేవలకు మా ప్రగాఢమైన కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాము. శ్రీ సీతారామయ్య చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలను, అలాగే వైంపును మా ముందు ఉంచి, వైంపులో పేర్కొన్న దానికంటే ఒక్క పైసా ఎక్కువ కూడా ఫోర్‌మాన్‌కు పొందే అర్హత లేదని వాదించారు. ఆ విషయాన్ని పరిశీలిస్తే, "బహుమతి పొందని" చందాదారులు జప్తు చేసిన వేలం తగ్గింపును కురి ముగిసిన తరువాత క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించిన చందాదారులందరికీ

పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుందనేది సహేతుకమైన నిర్ధారణ. ఆయన కేంద్ర చట్టం, ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తమిళనాడు చట్టాలలో ఇలాంటి నిబంధనలను రికార్డులో ఉంచారు.

న్యాయస్థానంలో ఇరువైపుల వాదనలను పరిశీలిస్తే, చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలను మరియు వైంపులోని సంబంధిత నిబంధనలను పరిశీలించడం మాకు సముచితంగా ఉంటుంది:

"కురి" అనే పదం చట్టంలోని సెక్షన్ 3లో ఈ విధంగా నిర్వచించబడింది:

"కురి" అంటే ఇకపై ఫోర్మ్యాన్ లేదా ఫోర్మెన్ అని పిలువబడే ఒకరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులు అనేక మంది వ్యక్తులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకునే లావాదేవీ, దీని ద్వారా ఒప్పంద పార్టీలలో ప్రతి ఒక్కరూ ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి కాలానుగుణ వాయిదాల ద్వారా నిర్దిష్ట మొత్తంలో డబ్బు లేదా ధాన్యాన్ని చందా చేసుకోవాలని, ప్రతి ఒక్కరూ లాటరీ లేదా వేలం ద్వారా నిర్ణయించబడినట్లుగా లేదా వైంపులో అందించబడిన విధంగా 'బహుమతి మొత్తాన్ని' పొందేందుకు అర్హులు అవుతారని అర్థం.

"వైంపు" అనే పదాన్ని చట్టంలోని సెక్షన్ 3(2)లో ఈ విధంగా నిర్వచించారు:

"వైంపు" అనేది కురికి సంబంధించిన ఫోర్మెన్ మరియు చందాదారుల మధ్య ఒప్పంద నిబంధనలను కలిగి ఉన్న పత్రం.

"కురి మొత్తం" చట్టంలోని సెక్షన్ 3(3)లో నిర్వచించబడింది, ఈ విధంగా:

"కురి మొత్తం" అంటే క్లాజ్ (4) లో నిర్వచించిన తగ్గింపు లేకుండా, ఏదైనా వాయిదా కోసం చందాదారులు చెల్లించవలసిన మొత్తం సహకారం.

"తగ్గింపు" అనేది చట్టంలోని సెక్షన్ 3(4)లో ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది:

"తగ్గింపు" అంటే వైంపు నిబంధనల ప్రకారం, ఒక బహుమతి విజేత వీతపాలిన, ఫోర్మమాన్ కమీషన్, ఇతర ఖర్చుల చెల్లింపు కోసం వదులుకోవలసిన డబ్బు లేదా ధాన్యం నాణ్యత.

"బహుమతి మొత్తం" చట్టంలోని సెక్షన్ 3(6)లో ఈ విధంగా నిర్వచించబడింది:

"బహుమతి మొత్తం" అంటే కురి మొత్తం నుండి తగ్గింపు తీసివేయగా వచ్చినది; టిక్కెట్టులో కొంత భాగ విషయంలో, ఇది ఆ ప్రత్యేకమైన టిక్కెట్టు భాగం అనుపాత కురి మొత్తం, తగ్గింపు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

"ఫోర్మాన్" అనే పదాన్ని చట్టంలోని సెక్షన్ 3(7) లో ఈ విధంగా నిర్వచించారు:

"ఫోర్మాన్" అనగా వైపు ప్రకారం కురి నిర్వహణకు బాధ్యత వహించే వ్యక్తి.

"వీతపాలిన" అనేది చట్టంలోని సెక్షన్ 3(9) లో ఈ విధంగా నిర్వచించబడింది:

"వీతపాలిన" అనగా కురి ప్రతి వాయిదాలో చందాదారుల మధ్య నిష్పత్తి ప్రకారం పంపిణీ చేయడానికి వైపు ప్రకారం అందుబాటులో ఉన్న తగ్గింపులో ఒక చందాదారుని వాటా.

చట్టంలోని సెక్షన్ 6 (6) ప్రకారం ప్రతి కురిలో నకిలీ వైపు ఉండాలి, ఆ వైపులో వీతపాలిన, ఫోర్మాన్ కమీషన్ మరియు ఇతర భత్యాలు ద్వారా తగ్గింపు ఏ విధంగా, ఏ నిష్పత్తిలో పంపిణీ చేయబడుతుందో పేర్కొనాలి. చట్టంలోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం, ఫోర్మాన్ తన బహుమతిని వైపులో పేర్కొన్న వాయిదాలో, తగ్గింపు లేకుండా, కురి నిర్వహణ కోసం వైపు ద్వారా నిర్ణయించబడిన కమీషన్ లేదా పారితోషికంతో పొందడానికి అర్హుడు. సెక్షన్ 15 ఫోర్మాన్ విధులను నిర్దేశిస్తుంది. సెక్షన్ 17 ప్రకారం ఫోర్మాన్ చందాదారులకు చెల్లించాల్సిన మొత్తానికి బాధ్యత వహిస్తాడు. సెక్షన్ 19 ప్రకారం, బహుమతి పొందని చందాదారులు వైపులో ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం, చందా చెల్లించవలసిన తేదీ నుండి 10 రోజుల వ్యవధిలో తమ చందాను చెల్లించాలి, అలా చెల్లించడంలో విఫలమైతే, వైపులో పేర్కొన్న పరిణామాలకు వారు బాధ్యత వహిస్తారు. చట్టంలోని సెక్షన్ 20, బహుమతి పొందని చందాదారుడు సెక్షన్ 19 ప్రకారం తన చందాను చెల్లించడంలో విఫలమైతే, ఫోర్మాన్ కు ఆ చందాదారుని జాబితా నుండి తొలగించడానికి, అతని స్థానంలో మరొక వ్యక్తిని నియమించడానికి అధికారం ఇస్తుంది. సెక్షన్ 21 కింద, లోపం కాని బహుమతి పొందని చందాదారుడు కూడా వైపులో అందించిన తగ్గింపులకు లోబడి తన సహకారాన్ని ఫోర్మాన్ నుండి తిరిగి పొందటానికి అర్హులు. సెక్షన్ 22 విలువైన చందాదారుల గురించి వివరిస్తుంది. సెక్షన్ 23, బహుమతి పొందిన చందాదారుడు వైపు ప్రకారం తన చందాను ఏ విధంగా చెల్లించాలో తెలియజేస్తుంది. శ్రీ కృష్ణమణి మన ముందు ఉంచిన వైపులోని క్లాజులు 8 మరియు 11b ఆంగ్ల అనువాదాన్ని ఇక్కడ విస్తృతంగా ఉదహరించవచ్చు:

"8(a) ప్రతి వాయిదాలో రెండు రద్దు చేయబడిన నంబర్ల నుండి, ఒకటి బహుమతి పొందినది మరియు మరొకటి వేలం వేయబడినది, కంపెనీ స్థిర తగ్గింపుగా పొందిన రూ. 10,000 మొత్తంలో, రూ. 5,000 కంపెనీ ద్వారా కురి నిర్వహణ కోసం ఫోర్మాన్ కమీషన్ గా కేటాయించబడుతుంది, మిగిలిన రూ. 5,000 బహుమతి పొందనటువంటి లేదా టిక్కెట్టును లాభముగా రెండు విభాగాలుగా వేలం వేయని చందాదారులకు పంపిణీ చేయబడుతుంది.

(b) కంపెనీ ఫోర్మాన్ టిక్కెట్టు తీసుకోనందున, మొదటి వాయిదా నుండి అందరు చందాదారులు లాభముకు అర్హులు, ఆ తగ్గింపు (లాభము) తరువాత మిగిలిన మొత్తాన్ని మాత్రమే వారు చెల్లిస్తే సరిపోతుంది.

(c) వేలం తగ్గింపు, విలువైన, విలువలేని, వేలం వేసిన లేదా వేలం వేయని టిక్కెట్లతో సంబంధం లేకుండా, వారి టిక్కెట్ వాటాకు అనుగుణంగా చందాదారులందరికీ పంపిణీ చేయబడుతుంది. కానీ విలువైన మరియు వేలంపాటకు గురైన చందాదారులు నిర్ణీత తేదీలోపు వాయిదాలను చెల్లించకపోతే వేలం తగ్గింపుకు అర్హులు కాదు. విలువైన మరియు వేలం వేసిన చందాదారులు కోల్పోయిన వేలం తగ్గింపు, కూరి ముగిసిన తర్వాత, ఆ తేదీ వరకు క్రమం తప్పకుండా వాయిదా మొత్తాన్ని చెల్లించిన చందాదారులకు వారి టిక్కెట్ వాటాకు అనుగుణంగా పంపిణీ చేయబడుతుంది.

(d) పైన పేర్కొన్న విధంగా లాభానికి అర్హులైన చందాదారులు, ప్రతి వాయిదాలో వారి వాటాగా లాభాని తీసివేసిన తర్వాత మిగిలిన మొత్తాన్ని మాత్రమే చెల్లించవలసి ఉంటుంది. కానీ లాభము మొత్తం వాయిదా మొత్తాన్ని మించి ఉంటే, అటువంటి అదనపు మొత్తాన్ని చందాదారులకు నగదు రూపంలో చెల్లిస్తారు.

11(b) విలువలేని మరియు వేలం వేయని చందాదారులు గడువు తేదీ నుండి పది రోజుల్లోగా వాయిదా మొత్తాన్ని చెల్లించకపోతే, వారు తదుపరి గడువు తేదీలోపు 12% వడ్డీతో సహా ఆ మొత్తాన్ని చెల్లించవచ్చు. ఒకవేళ అలా చేయకపోతే, తర్వాతి మరియు తరువాతి వాయిదాలకు గ్రేస్ పీరియడ్ (10 రోజులు) అనుమతించబడదు, అలాంటి చందాదారులు వరుసగా రెండు వాయిదాలు వడ్డీతో సహా చెల్లించడంలో విఫలమై, మూడవ వాయిదాను చెల్లించకపోతే, కంపెనీ వేరే విధంగా అనుమతించకపోతే, మూడు బకాయిలు వరుసగా ఉన్న చందాదారుల టిక్కెట్లు రద్దు చేయబడతాయి, వారు స్వయంచాలకంగా చందాదారులుగా ఉండే హక్కును కోల్పోతారు, మరియు వారు మూడు బకాయిల లోపము అయిన వాయిదాల తగ్గింపులను (లాభము, వేలం తగ్గింపు) కోల్పోతారు. కంపెనీకి వారి పేర్లను కూరి జాబితా నుండి తొలగించే హక్కు ఉంటుంది, దాని స్థానంలో కొత్త చందాదారులను తమకు బదిలీ చేసుకోవడానికి లేదా చేర్చుకోవడానికి అధికారం ఉంటుంది. అయితే, అటువంటి సందర్భాలలో చందాదారుల జాబితా నుండి తొలగించకపోవడం లేదా మరొకరిని ప్రత్యామ్నాయంగా చేర్చకపోవడం, నిరంతరంగా

బకాయిలున్న వ్యక్తిని చందాదారుగా కొనసాగించడానికి అనుమతించినట్లుగా పరిగణించబడదు."

చిట్ ఫండ్స్ చట్టం, 1961లోని నిబంధనలు, దాని రాజ్యాంగ చెల్లుబాటు శ్రీరామ్ చిట్స్ అండ్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ (P) లిమిటెడ్ వర్సెస్ భారత యూనియన్ మరియు ఇతరులు, SCC [1993] 4 Suppl.226 కేసులో ఈ న్యాయస్థానం ముందు పరిశీలనకు వచ్చాయి. ఈ చట్టం ప్రస్తుతం పరిశీలనలో ఉన్న చట్టానికి సమానం. ఈ న్యాయస్థానం చిట్ లావాదేవీలలో ఫోర్మాన్ పాత్రను పరిశీలించింది మరియు నిర్ధారించింది, అలాగే దుర్మార్గపు ఫోర్మాన్లు చట్టవిరుద్ధమైన లాభాలను పొందడానికి అవలంబించిన అక్రమ పద్ధతులను ఈ విధంగా సూచించింది:

"ఫోర్మాన్ తన ఆదాయాన్ని వివిధ మార్గాల ద్వారా పొందుతాడు, అవి చట్టబద్ధమైనవి మరియు చట్టవిరుద్ధమైనవి కూడా ఉంటాయి. మొదటి వర్గంలో సభ్యుల నుండి వసూలు చేసే ప్రవేశ రుసుము, బకాయిదారులైన సభ్యుల నుండి వసూలు చేసే జరిమానా వడ్డీ లేదా జరిమానా రుసుము మరియు వారి లాభని జప్తు చేయడం, బహుమతి పొందని చిట్ హోల్డర్లకు ఇచ్చిన రుణాలపై వడ్డీ, చిట్లో వాటాల బదిలీకి రుసుములు, రాజీనామా చేయాలనుకునే సభ్యుడు చెల్లించిన చందా నుండి తగ్గింపు, తన కోసం ప్రత్యేకంగా ఉంచిన చిట్పై లాభలు, తగ్గింపు లేకుండా తీసుకున్న చిట్ బహుమతిపై వడ్డీ, బహుమతి పొందిన సభ్యుడు వెంటనే తీసుకోలేని చిట్ బహుమతిపై వడ్డీ మరియు పథకం మధ్యలో నిలిపివేసి, తిరిగి తీసుకోవడానికి పట్టించుకోని సభ్యులు చెల్లించిన చందాలు వంటి అంశాలు ఉంటాయి.

దుర్మార్గపు ఫోర్మాన్లలో కొందరు చట్టవిరుద్ధమైన లాభాలను పొందడానికి అనేక అక్రమ పద్ధతులను ఆశ్రయిస్తారు. ఈ పద్ధతుల్లో కొన్నింటిని క్లుప్తంగా క్రింద ప్రస్తావించాము:

(i) చిట్ సిరీస్ లో అవసరమైన సంఖ్యలో సభ్యులను పూర్తి చేయడానికి కల్పిత సభ్యుల నమోదు. నిజమైన మరియు అవసరంలో ఉన్న బహుమతి పొందని సభ్యుడు వేలంలో ఎక్కువ తగ్గింపును ఇవ్వడానికి ముందుకు రాలేకపోతే, ఈ బినామీ సభ్యులలో ఒకరు బహుమతి పొందినట్లు చూపబడుతుంది, తద్వారా నిజమైన సభ్యులకు ఆ అవకాశం లేకుండా పోతుంది. (ii) అదేవిధంగా, అవసరంలో ఉన్న బహుమతి పొందని సభ్యుడిని లేదా కొత్త సభ్యుడిని గరిష్ట తగ్గింపు వద్ద మాత్రమే అతను బహుమతి పొందేలా మోసం చేయడం సాధ్యమవుతుంది. (iii) బహుమతి గెలుచుకున్న సభ్యుడు, డ్రా లేదా వేలం పూర్తయిన వెంటనే, తప్పనిసరిగా భద్రతను సమర్పించిన తరువాత మొత్తాన్ని పొందాలి. కానీ ఫోర్మాన్ వాస్తవ చెల్లింపును చాలా కాలం ఆలస్యం చేసే

వ్యూహాలను అవలంబిస్తాడు, అదే సమయంలో అతను డబ్బు వడ్డీ-రుసుమును ఉపయోగిస్తాడు. ఒకవేళ అతను తర్వాతి డ్రా వరకు చెల్లింపును ఆలస్యం చేయడంలో విజయం సాధిస్తే, అంతకుముందు బహుమతి గెలుచుకున్న వ్యక్తికి తర్వాతి డ్రా లోని వసూళ్ల నుండి బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది. ఈ విధంగా, ఒక వాయిదా మొత్తం శాశ్వతంగా ఫోర్మేమాన్ చేతిలో ఉంటుంది, దానిని అతను తన ఇష్టానుసారం ఎలాగైనా ఉపయోగించుకోవచ్చు.

పైనున్నవి కేవలం కొంతమంది ఫోర్మేమాన్లు తమ లాభాలను పెంచుకునే విధానాన్ని వివరించడానికి ఉదాహరణలు మాత్రమే. ఫోర్మేమాన్ మరియు అతని సహచరులు సంఘటన స్థలం నుండి అదృశ్యమై, ఆచూకీ లేకుండా పోయిన కేసులను పరిగణనలోకి తీసుకోరు. పోలీసుల రికార్డులో ఇలాంటి కేసులు చాలా ఉన్నాయి. ఇలాంటి అక్రమాల కారణంగా 1962-66 మధ్య కాలంలో కేరళలోని పలు జిల్లాల్లో 255 చిట్టలు కూలిపోయాయి.

ఈ న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న కేసులో ఫోర్మేమాన్ చందాదారుడిని ఏ విధంగా దోపిడీ చేస్తాడనే దాని గురించి తెలిపిన విషయాలను, చట్టంలోని నిబంధనలను, ఇంతకుముందు ప్రస్తావించిన వైంపును పరిశీలించిన తరువాత, ఫోర్మేమాన్ వైంపులో పేర్కొన్న విధంగా కమిషన్‌కు మాత్రమే అర్హుడని, అంతకు మించి దేనికీ అర్హుడు కాదని నిర్ధారించడానికి మాకు ఎటువంటి సందేహం లేదు. వైంపులోని క్లాజ్ B(c)లో ఉపయోగించిన నిర్దిష్ట భాషను దృష్టిలో ఉంచుకుని, వేలం తగ్గింపు మొత్తాన్ని చందాదారులందరికీ వారి టిక్కెట్ వాటా నిష్పత్తిలో పంపిణీ చేయాలి. బహుమతి లేని చందాదారుల ముందస్తు తగ్గింపును వారి చందాలను క్రమం తప్పకుండా చెల్లించిన చందాదారులకు పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. వైంపులో నిర్దిష్టమైన నిబంధన లేకపోవడం నిజమే అయినప్పటికీ, చట్టం మరియు వైంపు ప్రకారం ఫోర్మేమాన్కు అర్హత సూచించబడినందున, ఫోర్మేమాన్ అందించిన దానికంటే ఎక్కువ తీసుకోలేనందున, ఆ మొత్తాన్ని క్రమం తప్పకుండా చందాలు చెల్లించే చందాదారులందరికీ పంపిణీ చేయవలసి ఉంటుంది. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, కేరళ హైకోర్టు ఫుల్ బెంచ్ ఈ ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం ఇచ్చింది, ఇందులో మాకు ఎటువంటి న్యాయపరమైన లోపాలు కనిపించడం లేదు. ఈ అప్పీల్ తదనుగుణంగా కొట్టివేయబడింది కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులు లేవు.

అప్పీలు కొట్టివేయబడింది.

★★★